

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi Anabilim Dalı

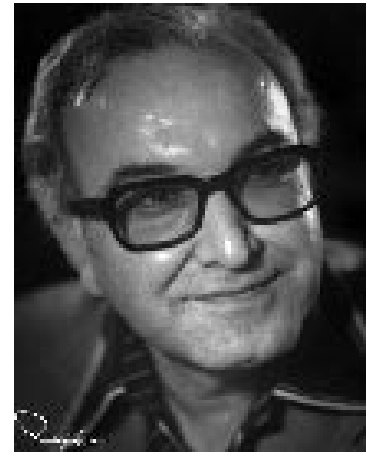
Department of Surgery at Hacettepe University Faculty of Medicine

İskender Sayek*, Kaya Yorgancı*

Üniversitenin / Anabilim Dalının Kuruluşu ve Akademik Kadronun Oluşumu

Hacettepe Tıp Fakültesi'nin başlangıcı sayılan Çocuk Sağlığı Kürsüsü 2 Şubat 1954 tarihinde Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne bağlı olarak kurulmuştur. Hacettepe Üniversitesi, Çocuk Sağlığı Enstitüsü ve Hastanesi olarak 1957 yılında Hacettepe'de çalışmaya başlamış ve 1958 yılında da eğitim, öğretim, araştırma çalışmalarına ve kamu hizmetine geçmiştir. 1961 yılında Hacettepe'de Hemşirelik, Tıbbi Teknoloji, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon, 1962 yılında Beslenme ve Diyetetik alanlarında eğitim yapan Sağlık Bilimleri Yüksekokulu kurulmuştur. 1963 yılında ise Hacettepe Sağlık Bilimleri Yüksekokulu, Tıp ve Sağlık Bilimleri Fakültesi haline getirilerek Temel Bilimler, Hemşirelik, Fizyoterapi- Rehabilitasyon, Tıbbi Teknoloji ve Sağlık Teknolojisi Yüksekokulları bu fakülteye bağlı olarak yeniden örgütlenmiş ve ayrıca yine Tıp ve Sağlık Bilimleri Fakültesi'ne bağlı Dış Hekimliği Yüksekokulu kurulmuştur. 1965 yılında Hacettepe Üniversitesi eğitim kurumlarının koordinasyonunu sağlamak amacıyla Hacettepe Bilim Merkezi ve 1966'da Hacettepe Tıp Merkezi kurulmuş, aynı yıl Hacettepe Tıp Merkezi Hastanesi'nde hizmete girmiştir. Bu şekilde örgütlenen ve gelişen çekirdek kuruluşlar, 8 Temmuz 1967 tarih ve 892 sayılı kanunla Hacettepe Üniversitesi haline getirilmiş ve Tıp, Sağlık Bilimleri, Fen ve Sosyal Bilimler Fakülteleri ile eğitime başlamıştır.

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi bünyesindeki Genel Cerrahi Anabilim Dalı 1963 yılında Dr. Yılmaz Sanaç'ın Hacettepe'ye gelmesiyle kurulmuştur (Resim 1). Dr. Sanaç'tan birkaç ay sonra Dr. Hüsnü Göksel göreve başlamıştır. Dr. Sanaç'ın ve Dr. Hüsnü Göksel'in göreve başlaması öncesinde kalp-damar cerrahisi ihtisasını da tamamlayan Dr. Yüksel Bozer, Dr. Aydın Aytaç ve Dr. Mehmet Tekdoğan genel cerrahi anabilim dalı bünyesinde çalışmalarına başlamışlardır. 1963 ile 1970 yılları arasında Dr. Oral Barkay, Dr. Haluk Boneval, Dr. Ek-

Resim 1: Prof. Dr. Yılmaz Sanaç (1930-2003)

Makalenin Geliş Tarihi : 18.02.2007
Makalenin Kabul Tarihi : 05.06.2007

* Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi AD,
ANKARA

Doç. Dr. Kaya YORGANCI
Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi AD.
06100 Sıhhiye / ANKARA
Tel.: (0312) 305 16 76
e-mail: yorganci@hacettepe.edu.tr

Resim 2: 1986 yılında akademik kadromuz.

rem Dımbıl-oğlu, Dr. Atilla Sunay, Dr. Cemalettin Topuzlu ve Dr. Ayan Gülgönen belli zaman dilimlerinde görev yapmışlar ve ayrılmışlardır. Dr. Dımbıllıoğlu'nun halen uygulanan eğitim programının yerleşmesinde önemli katkıları olmuştur. Aynı dönemde Dr. Nevzat Bilgin ve Dr. Esat Hersek de akademik kadroya katılmışlardır. 1970'li yıllarda Dr. Mehmet Haberal, Dr. İskender Sayek, Dr. Demiralı Onat, Dr. Ahmet Özenç, Dr. Zafer Öner ve Dr. Ömer Aran bilim dalına dahil oldular. Bu akademik kadronun yetişmesinde Dr. Sanaç, Dr. Göksel, Dr. Bilgin ve Dr. Hersek'in Amerika'da edindikleri bilgi ve deneyimlerin önemli katkısı olmuştur. 1980'li yılların sonlarında Dr. Volkan Kaynaroğlu, Dr. Metin Çakmakçı ve Dr. Arif Özdemir akademik kadroya dahil olmuşlardır (Resim 2). 1990'lı yıllarda ise Dr. Erhan Hamaloğlu, Dr. Osman Abbasoğlu, Dr. Kaya Yorgancı ve Dr. Ataç Baykal Genel Cerrahi Anabilim Dalı'nda göreve başlamışlardır (Resim 3). 2000'li yıllarda ise Dr. Bülent Tırnaksız, Dr. Yusuf Alper Kılıç, Dr. Derya Karakoç ve Dr. Ali Konan akademik kadroya katılmış-

lardır. Bu dönemde yukarıda isimleri verilen öğretim üye ve elemanlarının yanı sıra Dr. Atilla Engin, Dr. Rifat Yalın, Dr. Cihangir Çelik, Dr. Burhan Pişkin, Dr. Rifat Tokyay ve Dr. Erdal Yılmaz anabilim dalında görev almışlardır. Halen 9 profesör, 3 doçent ve 3 öğretim görevlisi anabilim dalında görev yapmaktadır.

Anabilim Dalımızda Uzmanlık Eğitimi

Hacettepe Üniversitesi, Tıp Fakültesi Genel Cerrahi Anabilim Dalı, gerek Tıp Fakültesi eğitiminin bir parçası olarak ve gerekse uzmanlık eğitimi veren bir bölüm olarak; bu bölümde eğitim almanın ve çalışmanın ayrıcalık olduğu; ulusal ve uluslararası ortamlarda vereceği eğitim-öğretim, üreteceği bilgi ve sağlık hizmeti ile ulusal ve evrensel kalkınmaya katkıda bulunan bir anabilim dalı olmak gibi önemli bir vizyonu benimsemiştir. Anabilim dalımızın temel misyonu ise, evrensel değerler ışığında, tıp, bilim, teknoloji birikiminden yararlanarak ülkenin geleceği için üstün nitelikli hekimler yetiştirmeye katkı sağlamak; insan sağlığını koruma ve tekrar sağlığına ka-

vuşmasını sağlamada en üst düzeyde katkı sağlayan cerrahlar yetiştirmek, araştırma ve hizmet alanlarındaki üretimini toplum yararına sunmaktır.

Kuruluşundan bugüne kadar cerrahide uzmanlık eğitimi ilkelerini Halsted cerrahi eğitim kurallarını benimseyerek sürdürmüş ve Türkiye'de ilk kez genel cerrahi eğitimini 5 yıl süreyle uygulamıştır. Uzmanlık eğitimi sırasında birinci yıldan başlamak üzere giderek artan bir sorumluluk verilerek yürütülen uzmanlık eğitiminin son yılında servisten sorumlu "başasistanlık" dönemini geleneksel hale getirmiştir. Kısa bir dönem uzmanlık eğitiminin birinci yılında temel bilim rotasyonları kapsayan doktora programı uygulanmıştır. Araştırmanın eğitimdeki önemi düşünülerek cerrahi araştırma rotasyonu programda yer almış ve uzmanlık tezlerinin bu dönemde gerçekleştirilmesi sağlanmıştır. Halsted cerrahi eğitiminin ana unsuru olan yapılandırılmış bir eğitim programı uygulamasını kararlılıkla sürdürmüştür. Başlangıçta her yıl 5 araştırma görevlisi eğitim programına alınırken daha sonra kadroların azaltılması ne-

Resim 3: 1993 yılında akademik kadromuz

deniyle 4 araştırma görevlisi alınmaya başlanmıştır. Eğitim programı içinde başlangıçtan beri eğitim toplantılarının gerekliliği ve önemini ortaya koymuş her hafta belli gün ve saatlerde uygulamıştır.

Anabilim dalımız 27 Eylül 2002'de European Board of Surgery tarafından ziyaret edilmiş ve kalite belgesi verilerek akredite edilmiştir (Resim 4). Böylelikle Anabilim Dalı'mızdaki uzmanlık eğitimi Türkiye'de Avrupa Cerrahi Board'u tarafından tanınan ilk Anabilim Dalı olmuştur. Anabilim Dalı'mız ayrıca Türk Cerrahi Derneği Yeterlik Kurulu tarafından başlatılan Ulusal Akreditasyon Ziyaret Programı'na da akreditasyon ziyareti için başvurmuştur.

Akademik Etkinlikler

Anabilim Dalı'mızda son 7 yılda Science Citation Index'e giren dergilerde 100'ün üzerinde bilimsel yayın yapılmıştır. Bunların yaklaşık üçte ikisi anabilim dalımıza öz araştırmalardır. Diğer kısmı ise başka bilim dalları ile yapılan ortak çalışmalardır. Bu yayınlara 300'ün üzerinde atıf yapılmıştır. Bu sayılar göz önüne alındığında öğretim

üyeleri başına düşen yayın sayısı 6.3'tür. Yılda öğretim üyesi başına düşen yayın sayısı ise bir dolaylarındadır. Klinik araştırmalar daha çok kist hidatik hastalığı, laparoskopik cerrahi girişimler ve paratiroid cerrahisi ile ilgili iken, deneysel araştırmalar sepsis; cerrahi enfeksiyonlar ve pankreatit konusunda yoğunlaşmaktadır.

Anabilim Dalı'mızda bugüne kadar 153 hekim uzmanlık eğitimi tamamlamıştır. Uzmanlığını tamamlayan meslektaşlarımızdan 50'si Profesör, 16'sı Doçent unvanı almıştır. 5 mezunumuz halen Yardımcı Doçent kadrosundadır. Bu sayılar göz önüne alındığında mezunlarımızın yarıya yakınının akademik unvan sahibi olduğu görülmektedir. Mezunlarımızdan 3'ü rektörlük, 6'sı dekanlık, 17'si genel cerrahi olmak üzere 27 mezunumuz anabilim dalı başkanlığı, ve 5'i Sağlık Bakanlığı Eğitim hastanelerinde klinik şefliği görevlerini üstlenmişlerdir.

Mezunlarımızın son 5 yıl içinde iş bulma olanakları değerlendirildiğinde (mecburi hizmet dışında), 18 mezunumuzdan 4'ü devlet üniversitesi, 3'ü özel üniversiteler, 7'si devlet hastane-

leri, 3'ü özel hastaneler ve biri İngiltere'de çalışma ortamlarına katılmıştır. Bu mezunlarımızdan kalıcı işi olmayan yoktur.

Anabilim dalımızda yetişmiş akademisyenlerden bazıları bilimsel ve mesleki çalışmalarına ödüllendirilmiştir. Dr. Münici Kalayoğlu Sedat Simavi Sağlık Bilimleri Ödülü (1989), TÜBİTAK Bilim Ödülü (1993), 20. Yüzyıl Behçet Uz Ödülü (1999) ve Eczacıbaşı onur ödülüne (2002), Dr. Mehmet Haberal Sedat Simavi Sağlık Bilimleri Ödülü (1983), American Burn Association Everett Idris Memorial Ödülü (1985), International Society of Transplantation Müllenium Medal Ödülü (2000); Dr. İskender Sayek TÜBİTAK Bilim Teşvik Ödülü (1984) ve Eczacıbaşı Tıp Ödülü'ne (2002), Dr. Ataç Baykal ise Hacettepe Üniversitesi Teşvik Ödülü'ne (2001) layık görülmüşlerdir.

Anabilim Dalı Klinikleri ve Çalışma Alanları

Türkiye tıp ortamına önemli katkıları olan anabilim dalımızda, genel cerrahinin kapsadığı alanların; hepatopankreatiko biliyer, endokrin, gast-

Resim 4: "European Board of Surgery" tarafından verilen sertifika.

rointestinal sistem cerrahisi, meme cerrahisi, organ aktarımı, cerrahi araştırma, yoğun bakım ve yanık alanlarında çalışmalar yapılmıştır. Anabilim dalımız toplam 83 yataktan oluşan genel cerrahi servislerini, ayrı servisler olarak da 9 yataklı cerrahi yoğun bakım ünitesini ve 8 yataklı yanık birimini kapsamaktadır. Halen 8 yataklı hizmet vermekte olan yanık birimi Türkiye'nin en önemli yanık merkezlerinden biridir. Uzmanlık eğitimi alan kişi yanık konusunda da donanımlı olmaktadır. 9 yataklı cerrahi yoğun bakım birimi ise çağdaş cerrahi yoğun bakımın uygulandığı bir merkezdir. Uzmanlık öğrencileri bu iki serviste belirli bir zaman geçirecek uzmanlıklarını ta-

Summary:

Department of Surgery at Hacettepe University Faculty of Medicine

The department of general surgery at Hacettepe was founded by Yılmaz Sanaç M.D. in 1963. So far, 152 general surgery trainees completed their residency program and continued their surgical and academic life in various parts of Turkey. Our department has followed Halstedian philosophy of surgical training from the very beginning and it was the first training program that applied 5 years of curriculum. In September 27, 2002, our department was accredited by European Board of Surgery.

mamlamaktadırlar. Anabilim dalımız, cerrahi araştırmanın cerrahi eğitimin önemli bir kısmı olmasını benimsemiş ve Dr. Naci Bor başkanlığında ayrı bir disiplin olmasını sağlamıştır.

Anabilim dalımız Dr. Mehmet Haberal'ın Türkiye'de ilk kez böbrek naklini gerçekleştirmesiyle organ transplantasyonunda öncülük etmiştir. Dr. Mehmet Haberal'ın Hacettepe'deki çalışmaları ülkemizde organ aktarımının gelişmesine önemli katkıda bulunmuştur. Anabilim dalımızda halen karaciğer transplantasyonu yapılmaktadır. Anabilim dalımızda minimal invaziv cerrahi ilk kez 1991 yılında laparoskopik kolesistektomi yapılarak gerçekleştirilmiştir. Halen ileri minimal invaziv cerrahi girişimler yapılmak suretiyle devam edilmektedir.